

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Tractatus co[n]sultatorij venera[n]di magistri Henrici de
Gorychum artium et sacre theologie p[ro]fessoris
illuminatissimi quondam insignis vniuersitatis Coloniensis
vicecancellarij ac Burse Montis ...**

Heinrich <von Gorkum>

Jmpressus Colonie, Anno supra Jubileum terci

VD16 H 2128

De predestinatione et reprobatione divina

[urn:nbn:de:bsz:31-299185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-299185)

Tractat' mag'ri Henrici Borychū

potis corpore patiente et disposito ad separationem ab anima. Etiam tota anima pariebatur f'm omnes suas vires que fundatur in essentia anime. non tamen proprijs passionibus nisi f'm vires inferiores. Similiter quia portio superior tempore passionis fuit in gaudio fructuosis beatifice. et etiam illud gaudium attribuitur essentie anime. sicut doctor ratione essentie attribuitur superiori portioni anime. Neque hec in christo mutuo repugnabant propter causam suggerius p'memoratas. Et quibus potest sollers lector perpendere quos sermones catholicos debet at proferre. scilicet confurgentes ratione incarnationis salutaris. quod fuit tertium peragendum in hac compilatione. Et age et p'rinue cui dicendum confitemur iure. Domine tuum 2 memoriale tuum domine in desiderio anime mee. que sunt v'ba p'assumpta in capitali themate

¶ Explicit tractatus de diuinis nominibus mirifice congestus a venerando et eximio viro Artium 2 sacre Theologie professore celesterrimo. magistro Henrico de Borychū quem animo proficisci primus edidit. ac tandem nouitiorum in Theologia vehementissima postulatione compulsus alijs legendis tradidit. ut eo confiditius. eo denique salubrius de diuinis inoffenso sermone loqui valeant. Ad laudem superbene dicte trinitatis. cui sit honor 2 gloria in seculorum secula Amen

Tractat' mag'ri Henrici Borychum de predestinatione et reprobatione diuina. ad laudem beate trinitatis beateq' Marie semper virginis ac totius curie celestis.

Altitudo diuinarum sapientie 2 scientie dei cuius exclamacionis verba sunt apostoli ad Ro. xi

que antea ad Romanos nono premisserat. Non est volentis neq' currentis sed dei misericordis. et statim post in eodem. Igitur cuius deus vult misereri. 2 que vult indurare. determinas q' deus quosdam elegit ad gratiam 2 gloriam q'd est saluari. Alios vero a tantum boni conuersione reiecit. ponens non proferre eis gratiam finale 2 futuram gloriam q'd est reprobari. ¶ apostole doctor gentium absq' anxio timore nemo audit post huius seculi momentaneum cursum quosdam in eterne vite gaudia. quosdam in eterne ignis iuros supplicia. Verum p'memorata tua verba vident in desperationem hoies precipitare. vident quoque iusti iudicis iustitiam inculpate. quis enim apud se non est dicurus. Ecce non est constitutum in potestate voluntatis mee obtinere gratiam 2 gloriam q'd est saluari. q' non est volentis neq' currentis sed dei misericordis. 2 cuius vult deus misereri. 2 quem vult indurare. Quinimo in alio dei examine inuincibiliter ab eterno ipsa predestinatione vel reprobatione p'definiuit meam saluationem seu damnationem. Et quicquid est volentis aut currentis non erit in potestate mea saluari. Si enim predestinatus fuero saluabor. si reprobatus damnabor. nec in potestate vo-

Handwritten notes in a cursive script, likely a later addition or commentary on the printed text above.

De p̄destinatōe diuina Fo. xix.

luntatis mee est h̄mōi immutare. Quid igit ad bona opa v̄is conari spes om̄is auferat bonis opib; insudandi. quis insup iustissimo iudici nō obiciat. sola volūtas dānatur sed nā est in potestate volūtas mee q̄ nō est volētis neq; currētis s; dei misericordis. min⁹ igit iuste mapunis in cuius potestate reprobatōes euadere minime fuit p̄stitutū. **S**ane ne solū ex apli verbis actiōes q̄s accipiat. audiam⁹ alia sacre scripturē testimoniā apli sententiā approbantia. **N**ā d̄r veritas **J**oh. vi. Ac mo venit ad me nisi pater meus traxerit eū. **E**ccl̄s. vii. d̄r. **C**onsidera opa dei q̄ nemo corrigere p̄t quē ille despererit. Quid aliud premisse sententiē decernit nisi q̄ nō est volētis neq; currētis posse aut dexteraz saluatōis attingere. aut sinistra dānationis euadere. **F**rac; ex his 2 si milib; diligēter masticatis a nobis om̄is spes salutis. a summo iudice relegari videt regula iuris seu equitatis. **P**orro ne in hac nō solū ardua. q̄nimo nūmū nos vigente materia. animus in suspēso p̄plexitatis affligat summi magistri p̄sus tenigra gr̄a. apli quoq; dirigēte assistentiā p̄piciā q̄sdaz p̄itates p̄ p̄pones summarie instrui. q̄b; diligēter inspectis sup̄dictaz aut silūz obiectiōnū ymbre renouabūtur in luce; aurore sex p̄ambula p̄mitēdo pus. **P**rimū ē q̄ de p̄destinatōe p̄tingit loq̄ dupl̄r. **U**no⁹ ex preact⁹ p̄destinatōis. q̄ nihil aliud ē q̄ ip̄a diuina eētia. sic em̄ p̄destinatio est rō q̄dā ordinis aliquoz in salutē eternā i mēte diuina p̄existēs. **A**lio⁹ de p̄destinatōe loq̄ p̄tingit ex pre effect⁹ ip̄i p̄destinatōis. cuiusmodi ē gr̄a aut bon⁹ vsus gr̄e. aut p̄sequutio glorie. **S**ic etiā in fili aliud ē loq̄ de forma dom⁹ p̄cepta in mēte h̄p̄i dom̄i

catoris. 2 put est in exequutiōe per mortū mēbroz 2 instrumentoz q̄b; traducit ad lapides 2 ligna. **S**es quūdū p̄ambulū ē. q̄ effectū p̄destinatōis dupl̄r possumus p̄siderare. **U**no⁹ in p̄iculari. 2 sic vn⁹ effect⁹ p̄destinatōis ē gr̄e infusio. **A**li⁹ vero effect⁹ ē bon⁹ vsus gr̄e. 2 ali⁹ est p̄seuerātia in gr̄a. 2 c̄ijs. **A**lio⁹ loq̄ possum⁹ de effectū p̄destinatōis in cōi et in sua totalitate. 2 sic effect⁹ p̄destinatōis sub sua serie p̄lectio oia a deo ordinata q̄b; iuuat aliq; ad cōsequēdū finē salutē eterne. **T**erciu p̄ambulū. q̄ sicut p̄uidet effect⁹ naturalis vt etiāz cause naturales ad eōsdē effect⁹ ordinē sine q̄b; illi effect⁹ nō p̄uenirēt. ita p̄destinatō a deo sal⁹ alicui. vt etiā sub ordine p̄destinatōis cadat q̄cqd̄ hōiem p̄mōs uet in salutem siue ordines p̄prie siue alioz siue q̄cūq; alia bona. sine q̄b; hō suā salutē nō p̄seq̄. 2 oia talia s; p̄tes effect⁹ p̄destinatōis. **Q**uartū loq̄ de cā alicui⁹ 2 rōne illi. **H**bi gr̄a refert loq̄ de cā actus p̄destinatōis que est rō ordinis aliquoz in salutē et de rōne talis act⁹ quo ad nostrū modū intelligēdi nā cū talis act⁹ sic ip̄a diuina eētia nullaten⁹ cām p̄t p̄alere. **S**; q̄ fin modū nostruz intelligēdi intelligim⁹ deū p̄ suā volūtatē amare suā bonitatē. 2 p̄seq̄ner ex tali amore intelligim⁹ q̄ illā fin diuersas eius p̄fectōes vult res p̄sentari diuersimode in diuersis creaturis. s; hoc p̄tingit quo ad nostrū modū intelligēdi. vnū accipi vt rōnem alterius omnūz causalitate circūscripta. prout istud cōsequēter enucleabit de articulat⁹. **Q**uintū p̄ambulū ē q̄ diuersoz inueniūt diuersē p̄ones circa materiā p̄destinatōis 2 reprobātōis. fuerūt ei q̄ assererēt merita parētū fore cām p̄destinatōis suoz p̄ueroz. sicut iudei p̄ter

Tractat' m̄gr̄i H̄erici Borychiū

merita Abrae ⁊ sanctorū patrum re-
putabant se predestinatos. Fuit au-
tem aliorū positio q̄ stellatio celi fo-
ret cā p̄destinatōis vel reprobatōis
q̄ enī ad certā stellatōem celi pue-
nit inclinatio hoīs ad aliqua opa.
hinc est q̄ ex natali stellatōne aliq̄
sunt inclinati ad opera virtutum. ⁊
sic tales dixerūt fore predestinatos.
Alij vero sunt opposito modo incli-
nati tanq̄ reprobatī. ⁊ hec fuit posi-
tio mathematicorū qui iudicijs in-
sistūt astrologorū. Aliorū vero positio fuit
q̄ differentia predestinatōis vel re-
probationis hominū in hac vita fu-
erūt merita p̄cedētia in alia vita. ca-
sus inuētorū dī fuisse. Origenes. qui
cōsiderans q̄ omnes hoīes ex parte
ip̄sorū sunt equales tam s̄m naturaz
q̄ s̄m p̄c̄m originale. Et q̄ iniquū
videt q̄ equalibz iequalia distribu-
antur. ideo posuit omnes aīas ab in-
itio simul creatas ante corpa. ⁊ s̄m
diuersitatem suoz operuz diuersos
status eas sortiri in hoc mūdo cor-
poribz vnitas. Fuerūt etiā alij dice-
tes merita p̄c̄s̄tētia in hac vita fo-
re causam ⁊ rōnez effectus p̄destina-
tionis. Posuerunt enī Pelagiani q̄
initū benefaciendū sit ex nobis. con-
summatio autē ex deo. ⁊ sic ex hoc eb-
tingit q̄ alicui datur predestinatōis
effectus ⁊ nō alteri. q̄ vnus initūz
dedit se p̄parando. nō autē alij. De-
inde fuerūt alij dicentes q̄ p̄sentia
boni vsus gratie esset rō ⁊ cā effectus
p̄destinationis. vr̄ intelligat q̄ ideo
dat deus alicui grām ⁊ p̄ordinauit
se daturū. q̄ p̄sciuit cū bene vsurum
gratia. Sicut si rex dat alicui militi
equū quē scit eo bene vsurū. Alij ad-
huc fuerūt totaliter ab effectu p̄des-
tinationis excludentes ⁊ cursuz seu
cooperatiōem liberi arbitrii huma-
ni. Nā q̄ ap̄tus dī. nō est volētis ne-
q̄ currentis putabāt totū effectum

p̄destinatōis resoluendū ad solū de-
um quasi nihil influeret liberū hoīs
arbitriū. **S**ecundū p̄ambulū
q̄ sacra scriptura certis ex causis in-
terdū loquitur extremiuz suspiciā
liter q̄ simpliciū sensus p̄ma fronte
possit cōprehendere. Verbi gr̄a. ne
credat q̄ in malis noscere bonis
equaliter hō operet sicut deus. aut
q̄ in malis operibz sicut deus con-
currat. sicut in bonis. ideo sacra scri-
ptura s̄m sup̄ficiē verborū videt solū
deo ascribere bona opa nostra. **U**n-
de. **Esā. xvi.** **D**ia opa nostra in nobis
opatus es dīe. **E**t ap̄tus eodē sp̄ū
dī vbi supra. **N**ō est volētis neq̄
currentis sed dei. **I**ferentis. aut eti-
am ad designādū sumiā necessitate
gratie dei diuina scriptura loquitur
de deo tanq̄ de p̄ncipaliter agente.
vbi tū deus se h̄z p̄missiue. sicut dī
citur deus aliquos tradere in repro-
bum sensum. nā gratia sua nos des-
serente et eo p̄mittente nos cadere
p̄sequens est nos labi in peccatum
et tandē vsq̄ ad reprobū sensum.
Silī quoq̄ mō dī: quosdā indura-
re. q̄ eo a nobis suaz grām subtra-
hente ad peccata labimur. ex quibz
sequitur obduratio cōtra dona sp̄ūs
sancti. que hoīem faciūt deo humilī
lem ⁊ obedientē. **A**ut etiā ad deli-
gnādū q̄ ipse nobis bonū instinctū
inspirat. quo nos frequenter aburi-
m̄r. ⁊ occasione accepta talē instin-
ctum in deterius p̄mutamus. **Esā.**
decimo scribit de rege Babilonte.
cui dñs instinctuz inspirauit ad des-
fendendū iura regni sui ⁊ ad puniē-
dum rebelles. que instinctū ad pra-
uam intentōem p̄uertit. scz in p̄p̄ri-
am sup̄biam. in diuitiarū accumu-
lationē. ⁊ hominū occūsiōne. ⁊ sic rō-
ne boni instinctus scriptura dī euz
missum a deo ad aliorū punitiōnez ee
subiugatōem. **I**taq̄ talibz ex causis

h̄z dī ⁊ (91)

m̄r

De pdestinatōe diuina. Fo. xx.

diuina eloquia vltra simplicium ca-
pacitate pur superficiali sonant viden-
tur ad vnā partē extremius declina-
re. que tñ pensata mystica ratōne ne-
scit a medio neq; paulisp; recedere.
His igit; p̄libatis sequitur p̄sentis
materie veritates elucidande p̄ q̄s
dā p̄pōnes. quaz; hec est p̄ma.

Catholica doctrina attestā-
te asserere est necesse quosdam
hominum a deo predestinatos esse.

Hec p̄positio p̄z p̄ illud ad Ro.
viii. Quos predestinauit hos et vo-
cauit. Huius autē necessitatis rō est
qz hō ordinat; ad fines beatitudinis
sup̄naturalis sue nature. p̄portōnem
trāscedētis. Ad id autē ad qd nō p̄t
aliqs puenire p̄ virtutes sue nature
op̄tet q̄ ab alio trāsmitat; sicut sa-
gitta a sagittate mittit; ad signū. vñ
rōnalis creatura q̄ ē capax vite eter-
ne p̄ducit in ipam quasi a deo trās-
missa. Et qz huius trāsmissionis rō
in deo p̄existit; et fm̄ eā aliq; dicitur
predestinati. igitur zc.

Concludi p̄t ex rōne diuine
prouidentie quosdam homi-
num reprobatos esse.

Hec p̄pō accipit; Malachie. p̄.
vbi dicit; Jacob dilexi Esau autē odio
habui. Cui; rō est. qz p̄destinatio ē
p̄s p̄uidētie. ad p̄uidētiā autē p̄tger
p̄mittere aliq̄ defectū i reb; q; p̄ui-
dētie subditur. Cū tñ p̄ diuinā
p̄uidētiā hoies ordinētur in vitā
eternā. p̄tinet etiā ad diuinā p̄uidē-
tiaz q; p̄mittat aliquos ab isto fine
deficere. et hos dicit; reprobare. Sic igit;
sicut p̄destinatio est p̄s p̄uidētie re-
spectu illorū q; diuinitus ordinātur
in salutē eternā. ita reprobatio ē p̄s
p̄uidētie respectu eorū qui ab hoc
fine excidūt. Cū reprobatio nō no-
minat p̄scientiam tñ. sed aliq; d fm̄

rōnem sup̄addit. vt sicut p̄destina-
tio includit volūtate p̄ferendi grāz
et gloriā. ita reprobatio includit vo-
luntate p̄mittēdi aliquem cadere in
culpā. et inferēdi dānatiōnis penā
pro culpa. igitur zc.

Parentū merita vel deme-
rita siue put sunt in se siue pro
ut sunt in diuina p̄scientia.
non sunt p̄destinationis vel
reprobationis p̄uorū rati-
o vel causa.

Hanc p̄pōnem ostendit apls ad
Ro. ix. de Jacob p̄ Esau q̄ erat ger-
mani ex eisdē patre et matre. quorū
tñ vn; erat a deo electus. alius p̄o
reprobatus. P̄dest autē idē ostendit
hoc mō. nā quis bona opa paren-
tum possint coadiuuare ad aliquē
particularē effectū sub p̄destinatōe
p̄tenti. quē admodū p̄ces sanctorū
et bona opa p̄ordināt ad aliquē ef-
fectū p̄destinatōis. Nō tñ absolute
est p̄cedendū q; sint rō vel cā p̄desti-
nationis. Regula em̄ est q; rō p̄des-
tinatōis p̄intelligit; p̄destinationi.
merita p̄o parentū includunt in ipso
effectu p̄destinatōis. Dicit em̄ alia
regula q; om̄e dei bñficiū qd homi-
ni p̄fert ad salutē est effectus p̄desti-
natōis. Silit; deducit; q; demerit;
ta parentū nō sunt aliquo mō cā re-
probationis. Nā regula est q; i bo-
nis spiritalib; nemo patit; damnūz
vel penā nisi p̄ culpa p̄p̄tia. vñ Eze-
chieus. xviii. dicit; filius non portabit
iniquitātē patris. Cui; cā subūgitur
qz oēs aīe mee sunt dicit; dñs. sicut aīa
patris ita et aīa filij. hō em̄ traducit;
ab hoīe fm̄ corpus. aīa vero imēdi-
ate creat a deo. Et sic patet veritas
propositionis.

Nō p̄t dici cōstellatio ce-
lestis ratio vel causa p̄desti-
natiois.

pp̄. lii.

Handwritten note:
p̄p̄. lii. c. viii.
de p̄destinatōe
p̄p̄. lii. c. viii.

pp̄. liii.

Tractat' m'gri H'rici. Gorythū

nationis aut reprobationis

Huius propositionis veritatem insinuat ap'us ad Ro. ix. de p'fatis fratrib' duob'. q' et eodez cōcubitu p'cepti erāt z in eadez hora ex vtero nati. z tñ vnus p'inet ad p'destina- tionē. z alter ad reprobationē. Sicut p' idem deduci ex rōne admisse em q' tpe natiuitatis alicui' regnet cō- stellatio p'icia nascenti influens in- clinatōnem ad opera virtutū. talis aut' inclinatio est quoddā dei bene- ficētia deo p'ordinatū ad nascentis salutē. z sic est q'dam effectus p'p'he- sus sub totali p'destinatioe. Ac per hoc patz q' nō potest dici rō vel cau- sa p'destinatiois. nec rō vel cā p'de- stinatiois p'intelligit' totali p'destina- tioi. sicut vniuersaliter auulsiō rei rō vel cā eidem rei p'intelligitur. pa- ri modo ostendi potest q' p'stellatio astralis non p't dici rō vel causa rei p'robationis alicuius. nam ip'a per- missiue includitur sub reprobatione nam sicut deus habet volūtatē non p'ferendi grām alicui. sed vult p- mittere sub hora p'ceptōis vel nati- uitatis alicuius regnare p'stellatōes ex qua p'trahitur inclinatio ad mā- las actiones. q'uis multi sint repro- bati sub bonis p'stellatōib' p'crea- ti. Preterea corpa celestia habēt ac- tioē directē in corpa nostra. sed nul- lam habent actōnem in partem in- tellectuale. z ideo ex eoz actioe pen- sari nō potest rō p'destinatiois vel reprobationis. p'pter quod Hierē. x. dicitur. Signis ecli nolite metue- re que gentes timent. z sic patz veri- tas p'positionis

Hullatenus merita p'existētia in priori vita. aut ope- ra nostra p'p'existētia in vi-

ta p'senti possunt ratio vel cau- sa p'destinatiois vel repro- bationis censi

Huius propositionis veritatem innuit ap'us ad Ro. ix. de fratrib' p'cedit' dicens. q' anteq' aliquid boni vel mali egissent v'f'm electio- nem p'positū dei maneat. nō ex ope- rib'. sed ex vocante dicitur est. Da- ioz seruet minor. sicut scriptum est Jacob dilexi. q' au aut' odio habuit Ap'us etiā ad Titū. iij. Apparuit benignitas z humanitas saluatoris dei nō ex operib' iusticie que fecim' nos. sed f'm suam misericordiā sal- uos nos fecit. De v' de patz alio mō veritas p'positionis. nam ponere me- rita p'existētia in alia vita est erro- rē. nō em omēs aie humane erant in p'ncipio simul create. sed eas quo tidie deus creare dignatur. nec seq' tur q' apud deum sit iniquitas. To- tum est genus humanū. p'pter origi- nale peccatū amittē ius hereditatis eterne. si ergo diuina miseratio libe- raliter z gratuite quosdam p'desti- nat p'ferendo grātiā z gloriā. Alios autē relinquit volens eos p'mittere absq' gratia z labi in culpā. z tādex infligere d'nationis penā. Constat ex hoc nullatenus posse p'dudi euz iniustū. et cōmittere viciū acceptōis p'sonarū. Erroneū etiā est asserere q' merita p'existētia in hac vita sint p'destinatiois vel reprobatiois cau- sa. nam Pelagius in hoc habet mē- dax q' dicit initium boni operis esse ex nobis. vñ Ap'us. ij. ad 2. Thim. iij. eū redarguit dicens. q' non sumus sufficētes cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis. Nullū autē anterius principū inueniri potest q' cogi- ratio. Non igitur potest dici q' ali- quod initium in nobis existat quod sit ratio effectus p'destinatiois.

De p̄destinatōe diuina. **fo. xxj**

Et sic patet veritas p̄pōnis. **g. rē.**

¶ Bonus vsus gratie siue
mo in re siue in diuina p̄scentia
ri. non est censendus ipsius p̄-
destinationis hominis ratio
vel causa

¶ Huius p̄positiōis veritatem
Apostolus studiosē determinat vi-
sib; reiteratis. nam bonus vsus gra-
tie p̄sistit in bonis operib; dicit autē
ad Romanos. **ix.** Non ex operibus
sed ex vocante dictū est. **Jacob dile-**
xi. **Et** au autem odio habui. **Et ad**
Titū. iij. **Nō** ex operib; iusticie que
fecimus nos. sed p̄m suā misericor-
diam saluos nos fecit. **Et ad Ephe-**
sios p̄mo. **Idem** euidenter esse edis-
serit dicens. **Sicut** elegit nos in ip̄o
ante mūdi p̄stitutionēz vt essemus
sancti z immaculati in p̄spectu eius
in charitate. quib; verbis innuit q̄
bona opera quib; sanctificamur cō-
sequitur eternā suam electiōem ad
nostrā teatitudinē. **Qua** in re nullas
tenus est silentio transeūdum docu-
mentum principis p̄hoz. **Arestore-**
lis qd̄ ponit inter instrumenta abū-
da n̄dī. videlicet differentiarum in-
uentio. plurimi nāq; volūt cōpara-
re bonū vsū gratie ad bonū vsū
equi collati a rege militi. vbi tñ lara
ē d̄nā. **Differūt** enī dilectio dei erga
homines. z dilectio hominis a ho-
minem. nam homo diligit hominē
p̄pter aliquam bonitatem in eo p̄s-
istentem aut p̄destinatā. z sic boni-
tas hominis qui diligitur est causa
dilectiōis qua ab alio diligit. **Uis-**
reuerſa autē est respectu dilectiōis dei
ad hominē. nam sua dilectio nō p̄-
supponit in nobis aliquam bonita-
tem. sed causat in nobis bonitatem
Unde diligere est alicui velle bo-
num. volūtas autē dei qua vult bo-
num alicui est causa q̄ illud bonum

ab eo habeatur. **Quib;** pensatis d̄-
sistant inducere pro simili de bono
vsu gratie z bono vsu equi. **Deinde**
huius p̄positiōis veritas p̄z rōne.
nam rō p̄destinatōis p̄intelligit p̄e-
destinatiōi. effectus autē eius in ip̄a
includitur. **Manifestū** est autē q̄ om-
ne dei beneficium qd̄ homini cōfertur
ad salutē est diuine p̄destinatōis ef-
fectus. **Beneficiū** autē diuinū nō soluz
extēdit se ad infusiōnē grē qua hō iu-
stificat. sed etiā ad grē vsuz. quā ad
modū in reb; naturalib; nō solū de-
us creat ipsas formas in reb;. s; etiā
ip̄os motus z operatiōes formarū.
deus enī est p̄ncipiū omnis motus
cui⁹ opatiōe cessante ex formis nullus
motus vel opatiō seq̄ret. **Sic** autē
se h; habitus grē virtutis in aia ad
vsū ipsius. sicut se h; forma natu-
ralis ad suā opatiōem. ideo **Isaie**
xxv. di. **Omnia** opa nostra in nobis
opatus es d̄nē. nec tñ supfluit habi-
tus gratie neq; supfluit naturales
forme. **Quis** deus in omib; operur
quia sicut dicit **Sapientie. viij.** **Ipe**
disponit omnia suaviter. quia s; p̄
suas formas omnia inclinatur. qua-
si sponte in id ad qd̄ ordinant a deo
Et sic p̄z veritas p̄positiōis.

¶ Quāvis ipsius p̄desti-
nationis dici non liceat ratio
seu causa bonus vsus gratie.
potest tamen ratio aut causa
alicuius particularis effectus
p̄tenti sub p̄destinatione

mo
vij.

¶ Hec p̄positio quo ad p̄mam
eius p̄e est deducta in p̄pōne p̄cedē-
ti. **Nō** est enim dicendum q̄ bonus
vsus gratie **Jacob** patriarche fuit
ratio vel causa p̄destinatōis sue
Sed a p̄o pars p̄z p̄mo auctoritate
ambrosij dicens. **Dilectiō** illi dabo
quē p̄scio toto corde ad me fuerit
d̄ iij.

Tractat' mgr̃i H̃erici Bozychū

Ubi innuit q' bonus vsus gratie est cā finalis gratie collare. z vtrūq' est q'dam effectus particularis p̃tens sub p̃destinatōe. Deinde ostēdit p̃positio pro sequēda eius parte p̃ rōnem. Dicitur est em̃ in sequēdo p̃ambulo p̃mij q' effectum p̃destinatōis possumus dupl' considerare. Uno mō in cōmuni z in sua totalitate. z sic p̃destinatio extendit se ad om̃e beneficiū diuinū z ad om̃e auxiliū vnde cūq' veniat. qd' hōminē z iuuat ad eternā salutē. Alio mō p̃r considerari effectus p̃destinatōis in particulari. z sic vnus effectus p̃destinatōis est cā z rō alterius. posterior em̃ est cā p̃oris fm̃ rōnem cause finalis. et prior est causa posterioris fm̃ rōnem cause merito rie que reducitur ad dispositōem materie. sicut si dicamus q' deus p̃cedit ad eternā salutē alicui grām vt mereret gloriā. Ubi p̃bus. ij. physico rū. quādā regulā assignat q' in ordinis ad aliquem finē posterius est causa finalis p̃oris. et p̃us est causa efficiens vel tanq̃ disponens respectu posterioris. sicut abstinentia. sumptio syropi. mollificatō materie. sumptio portionis amare. expulsio peccantis materie. z introductio sanitatis amisse. In hoc ordine sanitas est vltimus finis z alia ad ip̃m ordinantur. ita q' sumptio syropi est finis p̃rimus abstinentie. z abstinentia est tanq̃ dispositio ad effectū syropi. Sicut mollificatio peccantis materie est finis sumptōis materie syropi. syropus vero est tanq̃ causa efficiens mollificatōis. z sic deinceps. Pari mō in totali p̃destinatōe finis vltimus est eterna beatitudo ad quā plurib' medijs ordinat' puenit. p̃ter qd' iuxta regulā p̃missam h̃mōi. media sibi inuicem sunt cause fm̃ diuersa genera causarum

Et ita p̃tingit vnū particulare effectū p̃destinatōis fore. cām alterius effectus. Exēpli gratia. deus gratuita motione puenit hominem vt se p̃uertat ad deū. ap̃tando se ad gratiā infundendā. Sequēdo in funditur gratia habitualis. Tercio p̃ceditur ad bonū vsū gr̃e. Quarto datur p̃seuerantia finalis in gratia. Deinde sequit' beatitudinis gloria. nec refert si per plura aut pauca media p̃cedatur. nam semp' vey est q' vnū p̃paratur alteri fm̃ rōnes alicuius cause. licet in diuerso genere. Sic ergo patet q' loquendo de p̃destinatōe quo ad particulares effectus in ea comprehensos potest de ea ex parte nostri ratio vel causa assignari.

Pala opa prout sunt in diuina p̃scientia non simplr. ¹¹⁶ viij
s̃n aliquat' dici p̃nt reprobationis ratio vel causa

Huius p̃positōis veritas quo ad primā partē dicitur ex autoritate apostoli ad Romanos. sc. dicentis q' non ex operib' sed ex vocante dicitur est q' Esau odio habuit. Deinde quo ad sequendam eius partē deducitur. Ubi est aduertendum q' differentia est p̃destinatōis z reprobationis. nā p̃destinatio importat p̃paratōem etiā meritoꝝ q̃b' puenit ad gloriā. s̃ reprobatio nō importat p̃paratōem demeritoꝝ q̃bus deuenit ad penā. z iō p̃scientia meritoꝝ nō p̃t esse aliqua rō p̃destinatōis. qz etiā merita p̃scita cadūt sub p̃destinatōe. Sed p̃scientia peccatoꝝ p̃t esse aliqua rō reprobationis ex parte pene que preparant reprobationē. in q̃stū' sez p̃ponit se punire malos p̃ter p̃tā q' a seipsis h̃nt. iustos autem p̃ponit se p̃mia vni p̃ter bona opera que a seipsis non habent

Tractat' mgrī Hērici. Borychiū

apō. x.

Vera causa rō predesti-
nationis ex pte effect' sumi dō
ex repñtatōe diuine bonitatis

Huius ppositiōnis veritatem
apō. determinat ad Ro. ix. dīcēs.
Volens deus ostēdere iram. id est
vindictā iusticie. rōrā facere porē-
riam suam sustinuit. id est pmissit in
multa patientia vasa ire apra in in-
teritum. vt ostēderet diuinitas glo-
rie sue in vase misericordie que pres-
parauit in gloriā. Cui pcor dāns
grad Thimotheum ij. dī. In ma-
gna domo nō solū sunt vasa aurea
et argentea sed lignea r fictilia. r q-
dam qdem in honorem. r quedā in
contumeliā. Deinde idem decla-
ratur ex rōne. Sic em deus dicitur
ōmnia ppter suam bonitatē fecisse vt
in rebz diuina bonitas representet.
Necessē est autē q diuina bonitas q
in se est vna r simplex multiformi-
ter representetur in rebz. ppter hoc q
res creata ad diuinā simplicitatem
attingere nō potest. Et inde est q ad
pplerōz vniuersi requirūtur diuer-
si gradus rerū. quarū quedā altz.
quedā infimū locū teneāt in vniuer-
so. Et vt multiformitas graduū cō-
seruet in rebz deus permittit aliqua
mala fieri ne ppediātur multa bo-
na. Sic ergo plderemus totum ge-
nus humanū sicut totā rerum vni-
uersitatē. Voluit ergo deus in ho-
minibz qstūm ad aliquos quos p-
destinavit suā bonitatez representa-
re per modū misericordie parcendo
et qstuz ad aliquos quos reprobat
per modum iusticie puniēdo. hec
autem ratio extendit se ad effectum
predestinationis tam in cōmuni q
in particulari quo ad speciales effe-
ctus sub predestinatione pntentos.
Et sic manifeste piz veritas huius
ppositiōnis. igitur rē.

Predestinationis horū r
reprobatiōis illoz rō sine cā ex
simplici dependet et mera vo-
luntate diuina.

Huius ppositiōnis veritatem
apō. determinat ad Romanos
nō. iō. vbi loquēs de Jacob r Esau
dicit vt fm electiōem ppositū dei
maneret. Nō ex operibz sed ex vocā-
te dicitū ē Jacob dilexi r Esau odio
habui. Similiter in euangelio sal-
uator idem innuit vbi loquitur de
operarijs in vinea. ostēdens q ex
beneplacito sue volūtatē quibusdā
plus quibusdā minus dare ordi-
nauit. vt patet Math. ix. vñ Au-
gustinus dicit sup' Johā. Quare
hūc trahit r illum nō trahit. noli
velle dijudicare si nō vis errare. De
inde patz eadem veritas ppositio-
nis ex plderatione similitudinis in
alijs rebz. Nam in rebz naturalibus
potest rō assignari cum materia pri-
ma tota sit in se vniiformis. qre vna
pars eius ē sub forma ignis. r alia
sub forma terre. r alia sub forma al-
terius elementi a deo condita a p-
cipio. Assignat em huius rō ex hoc
q illo modo saluari potest diuersi-
tas sp̄rum in rebz vniuersi. Quare
autem hec pars materie est sub illa
forma. r illa sub alia. dependet ex sim-
plici volūtatē diuina. Similiter in
rebus artificialibus ex simplici volun-
tate artificis dependet q hic lapis sit
in ista parte parietis. r ille in illa par-
te. Quis ritio artis habeat q aliq
sint in hac. r aliqui in illa. Nec tū-
men propter hoc deus minus iuste
egit. quia effectus predestinationis
non datur ex debito. se ex gratia. In
his vero que ex gratia dantur pos-
test aliquis pro libito suo dare cui
vult plus vel minus. dūmodo nul-
li subtrahat debitum absq' p̄iudicij

De p̄destinatōe dīna. Fo. xxiif

cio iusticie. Et sic dare patz veritas
propositiohis.

Representatio diuine bo
nitatis nō est causa p̄desti
natiōis ex parte actus p̄de
stinantis. tamē fm nostrū mo
dum intelligēdi conueniēter
cōceditur ratio eiusdez actus
p̄destinantis.

Veritas huius p̄positōis po
rest lumi ex Ap̄lo ad Ro. p̄. vbi dē
Inuisibilia dei a creatura mūdi per
ea que facta sunt intellecta sp̄cīū
tar sempiterna quoz eius virtus z
diuinitas. Ex quibz verbis p̄mo
accipitur q̄ cū om̄ia per ip̄m facta
sint ip̄suis nullo mō porest esse ali
qua causa. Sed dictū est pus q̄ p̄
destinatio que est actus p̄destinan
tis nō est aliud q̄ ipsa diuina essen
tia, z sic ip̄suis nō p̄t esse aliqua cā.
sicut nec diuine essentie cā p̄t imagi
uari. P̄inde ex eadē autoritate ac
cipere possumus q̄ ex rebz creatz in
cognitiōem diuinorū assurgim⁹. In
sic q̄ licet diuina natura z tota sua
p̄fectio sit vna in se z vniformis. tū
eam cognoscere nō possum⁹ nisi fm
diuersas rōnes z multiformiter. z sic
illū qd sibi p̄uenit fm vnā rōnem
reddimus rōnem p̄ id qd sibi p̄ue
nit fm aliā rōnem. sicut deū hā
tere volūtātē cōcludimus ex hoc qd
est nature intellectualis. pari modo
fm nostrū modū intelligēdi occur
rit nobis q̄ deus suā bonitātē dilis
git. sequūdo q̄ vult eā diuersimode
representari in rebz. tercio autē q̄ ali
quis vult assumere ad fructūem su
ture glorie. et alios vult ab illo bo
no relinquere. In tali autē p̄cessu no
ster modus intelligēdi accipit pus
tanq̄ rōnem postertoris. nō tamen
tanq̄ cām eius nam eā diuersitatē

importat. Causa em̄ est ad cuius cō
sequit aliud. Et sic p̄z veritas p̄positio
his.

P̄destinatio q̄ est act⁹
p̄destinatōis potest fm vnaz
rōnem quo ad nostrū modū
intelligēdi dici rō act⁹ p̄desti
natiōis fm aliā rōnem.

Huius p̄positōis veritas p̄t de
duci ex fundamēto autoritatis ap̄lī
p̄positōis p̄cedētis. Quia in cogni
tione dei ascendimus ex cognitiōe
rerū creatariū. hinc est q̄ mod⁹ p̄ced
p̄cedi z loquēdi de deo. p̄positōis co
gnitōis reze creataz p̄ q̄s ad cognitō
onē e⁹ p̄uenim⁹. Exp̄imur autē i no
bis q̄ vbi plura occurrūt q̄ vnuz
ponim⁹ p̄pter alterz. tū illud accipim⁹
m⁹ vt rōnē volēdi alterz. sic ex h̄ q̄ vo
lum⁹ sanitatē accipim⁹ rōnē q̄re vo
lum⁹ bitere porciōē amarā. Quia ḡ
circa deū p̄ nobis occurrūt q̄ amat
p̄p̄riā bonitātē. sed occurrūt q̄ q̄ eā
amat vult p̄fectōnes sue bonitatis
cōdicare ad extra rebz creatis. Et qz
res create nō p̄t eā p̄cipare nisi dī
uisum z multiformit. P̄sequēt occur
rit q̄ de⁹ p̄fectōez suā in se vnā vult
in ill rebz eā sic rep̄ntari. z in alijs re
bz eādē aliō rep̄ntari. sic in iacob z
esay. exēplū ē sepi⁹ reiteratur. Sic ḡ
accipiam⁹ actū dīne volūtātē q̄ vult
in iacob rep̄ntari bonitatez sue mie
ex illo accipim⁹ q̄ eū vult assumere
ad eternā glāz. z itez accipim⁹ q̄ eū
vult h̄re bona merita ill⁹ glie. Et q̄
vltē cōcludimus q̄ vult sibi dare
grāz gratūfaciētē. Ecce i hoc ordine
vn⁹ act⁹ p̄destinatōis accipit vt rō
alter⁹ act⁹ fm n̄m modū intelligēdi
q̄suis qlibet istoz actū f̄m̄ sit ip̄a
dīna cōntia. Pari mō ostēdi possēt q̄
vn⁹ effect⁹ p̄destinatōis vt volūt⁹ p̄t
fm n̄z modū intelligēdi dici rō act⁹
p̄destinatōis. resp̄ctū alter⁹ effect⁹ p̄des
tinatiōis. exēplū grā glā etna ē effect⁹

pp̄. rth.

Tractat' mgr̃i H̃erici. Borychū

predestinationis. z. put deus illam
vult dare Jacob. fm̃ hoc p̃cipim?
q̃ illa est rō quare vult eum habere
bona merita. z. quare vult sibi dare
grām gratū facientē. Et q̃uis oīa
in deo sunt vnum. tñ diuerse rōnes
nostri modi p̃cipiendi nō sunt false
eo q̃ tanta est plenitudo p̃fectionis
vniūformis in deo q̃ ipsa sufficit satis
facere z. ex h̃ere correspondētā quot
cūq; ratiōib; quas de simplici deo
formare possumus. Et sic patz ve
ritas propositionis

ap̃o. xliij.

Sicut quedā coordina
tio loquūtōis fm̃ rōnem cau
se finalis in p̃destinatione est
admittēda. pari modo q̃daz
cōnectio coordinata fm̃ rōnez
cause preparatorie aut meri
torie vel quasi efficientis in p̃
destinatione est approbāda

Hec p̃positio p̃sumi ab apo
stolo ad Ro. viij. vbi d̃r. quos p̃ci
unt z. p̃destinavit p̃formes fieri ima
gini filij sui. quos autē p̃destinavit
hos z. vocavit. z. quos vocavit hos
et iustificavit. quos autē iustificavit
hos magnificavit. In quib; verbis
Apl̃s r̃agit. p̃cessum aliquoz quea
deo fiūt fm̃ suā p̃udentiaz. In h̃is
autē q̃ fiunt fm̃ intentōez finis solet
duplex p̃cessus assignari. **U**nus est
fm̃ viā rōnatiōis seu intentōis. z.
talis incipit ab vltimo fine. scz q̃ vlt
timo p̃ducitur in esse. z. p̃cedit ver
sus media. **A**lius est fm̃ viā opera
tionis seu erequutionis qui p̃cedit
ecōtra. **E**xemplū pz in actōne medi
ci. medicus em̃ intendit sanitatez. z.
gratia illius intendit expellere mate
riā peccantē. gratia vero illius intē
dit dare medicinā laxatiuā. gratia
cuius intendit mollificare materiā.
p̃ter hoc autē p̃cipit bilere syropū z.

illius intentōne inūgit abstinentiam
et ibidē est status. **H**acq; p̃r dedara
ri sile in p̃posito. **S**icut p̃cedendo fm̃
viā intentōis. tñ fm̃ rōnem cause
finalis admittēda est hec ordinatio
loquūtōis. q̃ deus vult alicui dare
gloriā etiā vult sibi p̃ferre tale vsuz
vult etiā sibi dare grām gratū facientē
tehn. **E**t q̃ vult sibi p̃stare tale gra
tiam vult etiā sibi donare motiones
gratuitā efficacē vt se conuertat ad
obediēdū tali motiōi. q̃ etiā sibi lar
giri vult talem motiones efficacem.
voluit sicut p̃ferre sibi naturalia p
p̃cia z. bene inclinabilia ad tale mo
tionem. **H**ic igit p̃cessus est fm̃ or
dinem cause finalis. vbi p̃mū habz
rōnem finis respectu posterioris. **S**i
vero p̃cedatur fm̃ viam erequutio
nis. tñ fit talis p̃nectio coordinati
onis. **Q**uia deus p̃tulit huic bona
naturalia voluit eū mouere motiōe
efficaci. z. q̃ voluit eū mouere moti
one efficaci voluit sibi infundere gra
tiam gratū facientē. et q̃ dedit tales
gratia voluit p̃ferre vsuz bonoz
operū. z. q̃ p̃seueravit in bonis ope
rib; voluit sibi dare gloriā beatitu
dinis eterne. **I**nde in hoc p̃cessu
pus se habet respectu posterioris p
modū preparatorie dispositiōis vel
cause meritorie. sicut bona opa gra
tie meretur gloriā. et grā causat bo
na opera meritoria. z. p̃sensu diu
ne motiōis est dispositio ad infusi
onem gratie gratum facientis. **A**d
uertendū tñ q̃ bona naturalia nō
p̃requirūtur necessario ad p̃sensu
motiōis diuine. sed p̃portionātur si
bi de congruo. **C**ertū simile nāq; est
plures habētes bona naturalia nō
inclinare se gratuite diuine motiōi
ad grām recipiendam. viceuero quo
q; plures habentes naturalia min?
disposita humilitare se h̃mōi motiōi
et grām recipere. **H**uius autē causa

De p̄destinatōe dina **fo. xxiii.**

pr̄ assignari. tū ex pte nostri. qz vo/
lūtas litera ē sup̄grediēs vires oīm
indinationū q̄ a corpib; celestibus.

Aut a p̄plexiōe parētū imp̄mi p̄nt
tūm ex pte dei. nā regula ē q̄ sicut
grā est factū glie. ita natura est fa
ctamētū gr̄e. s̄vincit a grā. ideo de
us nōnūq; mouet illos q̄ sunt p̄cto
rū naturalū ad grām. relinquēdo
hālētēs meliora naturalia z sic p̄t
veritas huius.

1. p̄o.
2. v.
Possunt ad piū sensum cō/
neriōes loquūtōis ī p̄cessu re
p̄batōnis. cōsistit fere enume/
rari sic ī p̄cessu p̄destinatōis.

Nec p̄o p̄t s̄t accipi ex verbis
ap̄li ad romanos. viij. z. ix. Quia
reprobatio ē ps. p̄uidētē p̄nēdētēs
aliquē finē z ordinantis media ad
talē finē. **A**ud āt euidētē p̄parebit
adducēdo exēplū. **N**ā qz de⁹ voluit
it̄ alicui nō dare gl̄iam. etiā voluit
nō p̄cedere p̄seuerāter merita glie.

Et qz noluit cōferre talia merita.
noluit etiā dare grām gratūfaciētē
p̄seuerāte. **E**t qz noluit dare grām
gratū faciētē. noluit q̄qz dare gratū
itā motiōne efficacē. **T**alis igit p̄/
cessus reduci p̄t ad rōnē causē fina
lis. eo mō loquēdi q̄ solet dici q̄ ne
gatio reduci ad affirmatōes. **A**ut
iuxta regulā q̄ d̄r. **S**icut affirmatio
ē cā affirmatōis. ita negatio ē cā ne
gatōis. **S**i p̄o p̄cedat p̄ viā opposi
tam fiet tal̄ coordinatio. deus vult

Elau nō mouere motōe gratuita
efficaci. ideo vult nō dare grāz gra
tūfaciētē. z si de⁹ vult nō dare grāz
vult etiā nō dare bona merita glie
cū singl̄ p̄seuerātia. **C**ōsequētē p̄o
de⁹ vult nō dare finale p̄seuerātiāz
bonoz meritorū. ideo vult nō dare
fructiōne glie. vñ tal̄ p̄cessus p̄inet
ad viā exequūtōis. vbi p̄mū redol
let aliq̄liter cālitatē respectu sequū

de. **I**uxta regulā p̄bi. **S**i p̄sentia ē
cā salutis. absentia ē cā periclitatio
nis. **D**iligētē autē ē aduertendū q̄
due modificatōnes inferuntur huic
p̄pōnī. ponit em̄ in ea hec clausula
fere. dictū ē em̄ sup̄ q̄ nō ē in toto
sile in p̄cessu p̄destinatōis z repro/
batōis. **N**ā de⁹ ifundit grām z p̄n
cipalit̄ opaf bona merita q̄ ex grā p̄
cedūt q̄uis āt ex p̄pria volūtate de
us denegar alicui grām. nō tū ē cā
p̄ctoz q̄ p̄mittit a reprobo. ē āt
causa pene debite h̄mōi p̄missis. se
quūda p̄o specificatōem inuit hec
clausula. ad piū sensum. q̄ p̄cipue
ponit p̄pter hāc p̄nexionē. de⁹ vult
Elau nō mouere motōne gratuita
efficaci. ideo vult nō dare grāz gra
tūfaciētē. **H**ec em̄ p̄nexionē piū inter
p̄tē efflagitat. **R**eminiscit igit op̄ret
q̄ doctrina schole theologicē distin
guere p̄sicut duplicē gratuitā mo
tione diuinā. q̄rū vñā vocat motio
nē efficacē. **A**liā p̄o sufficiētē. s̄ mo
tione eē efficacē p̄t accipi dupl̄. pos
set em̄ p̄ motōne efficacē itelligi q̄d
dā gen⁹ motiōnis q̄ sp̄cāl̄ mouet
p̄destinati q̄ resp̄sa q̄dam suauitatē
odoroe itima viscera aie fecūdando
d̄gformat z in celeste desiderū trāf
format. **A**lio mō p̄ motiōne effica
cē possunt itelligere talē motiōne q̄
asseq̄t volūtate hoīs actu ad ex⁹ cō
sensum. **S**i igit h̄ sequūdo mō lo
q̄mur de motōe efficacē. tūc h̄cū. p̄
mouet motōne efficacē p̄sentit mo
tioni z vera est hec p̄nexionē. de⁹ vult
Elau nō mouere motōe gratuita
efficaci. ideo nō vult dare grāz **N**ā
oppositū p̄sequētis. s̄. de⁹ vult dare
grām. nō se p̄patit cū antecedēte. **S**i
em̄ vult dare grāz vult mouere mo
tione gratuita efficacē. **S**i p̄o p̄ mo
tione efficacē itelligam⁹ motiōne
diuinā altioris ordinis sp̄cāl̄ p̄des
tinatis approbatā. **C**ōsiderādū est

Tractat' mgr̃i H̃erici Borythū.

q̃ de^o mouet vnūq̃d̃q̃ fm̃ p̃ditio-
nē sue nature. Verūsilē igit̃ ē plerū
q̃ p̃ringere nōnullos acq̃scere mo-
tioni solū sufficiētī z nō efficaci. de^o
enī nemini motiōnē sufficiētē dene-
gat. Volūtas at̃ ex sue libertat' fa-
cultate tali motōi acq̃scēs gr̃az re-
cipit. vñ multi reprobari multoties
diu viuūt i gr̃a gr̃atificiēte a q̃ nō fi-
naliter excidūt. Sicut ecōuerso mul-
ti p̃destinati diu pullant tali motiōe
efficaci z nō statim acq̃scūt sic legi-
t̃ b̃t̃ Augusti. z plurib' alijs scrijs
q̃ diu remtebāt dīne ispiratōi q̃ ad
fidē p̃uertēt. tal' enī motio h̃ q̃dā
spūali suauitate recreat vires aie.
volūtas nō ex sua libertate p̃t p̃sen-
sum suū suspēdere. Si igit̃ loq̃mur
de tali motōe efficaci sup̃dicta p̃ne-
xio nō haberet veritatē. vbi d̃r de^o
vult. Nau nō mouere motōe gr̃atū-
ta efficaci. id vult nō dare gr̃az. Nā
oppositū p̃ntis stat cū ancedere. Si
mul enī stat q̃ vult alicui dare gra-
tiā. z mouere solū motōe sufficiētē.
nō aut̃ efficaci. sicut neq̃ ecōtra seq̃-
tur de^o vult mouere hūc hac moti-
one efficaci. igit̃ vult tunc sibi dare
gr̃am gratificiētē. Sic igit̃ p̃pone-
pie exposita. iuxta interpretatiōnē p̃-
missaz clausulaz. vidēt tanq̃ ṽri-
tati p̃sona fore censenda. igit̃ r̃.

Ap̃o
lvi
Quāuis neq̃ volūtas p̃sen-
tēs diuine motiōi neq̃ no-
stra merita dici debeāt p̃desti-
natōis rō vel cā. cuiuslibet tñ
dānati tam gl̃ie amissio q̃ sua
infernalis dānatio vitupera-
biliter sibi est imputanda.

Hui' p̃pōnis veritas diffusē in-
audictis ē ṽtilata. Signāter at̃ fit
mētio de volūtat' p̃sensu z nostris
meritis. q̃ illa duo p̃cipue vidēt eē
a nobis. q̃ vnū p̃tinet ad introitū

effect' p̃destinatōis. i. volūtas con-
sentēs gratuite motiōi diuine. se-
quēdū h̃o p̃tinet ad p̃gressum effe-
ctus p̃destinatōis. i. merita q̃ a no-
bis gr̃a mediāre p̃ducūt. Sequū-
da pars elici p̃t ex añhabitis. nā dī-
uerse coordinatiōes s̃t p̃libare tam
spūs effect' p̃destinatōis q̃ repro-
barōnis. in quib' p̃stat volūtatē in
sua plena facultate libēri arbitrij
dedinādī ad vnā partē vel ad aliā
integraliter p̃manere. Quia igit̃ur
gratuita motio diuina sufficiēs ad
p̃paratōem infusionis gratie semp̃
p̃esto est apud volūtatē. Ipa vero
volūtas inherēs reb' creatis sp̃ore
auertit se a talij' gratuita motiōne
ṽtq̃ iustū est vt h̃o talis volūtatē
vituperet z q̃ sibi imputet tā gl̃orie
amissio q̃ geennalis dānatio. vbi
aduertēdū q̃ sicut duplex est finis.
hōis. q̃dā ē finis p̃ncipijs sue na-
ture. p̃portōnat' quēadmodū aliap̃-
rez sunt fines sue nature correspon-
dētēs. Alius vero finis hōis ē sup̃
naturalis z p̃pter nimiaz excessum
disproportionat' p̃ncipijs naturaz
lib' hōis. Part' modo a p̃mo mouē-
te deo homo dupl'r mouet. Cū enī
de^o sit vniuersal' motor nature mos
uēs vnūq̃d̃q̃ fm̃ analogiā p̃prie na-
ture fm̃ hāc legē motōis mouetur
homo p̃formiter ad suū finē natū-
ralē. Nec aut̃ motio tā hōi q̃ cetes-
ris reb' semp̃ est assistēs. Nō enī de-
us solū dat reb' formas suas q̃b'
ad actōes suas p̃cedunt sed. req̃rit
insup̃ de necessitate vt motio sua in-
cessanter fecūdet tales formas. Ali-
oquin velut impotētes omī actiōe
sua priuarent. q̃ vero creatura ra-
tionalis est capax finis sup̃natural'
Ideo aliā ē motio altioris ordinis
que d̃r gratuita motio diuina insti-
gās creaturā rōnalē tendere ad suū
ūm finē. Et quēadmodū p̃ma mo-

Quoniam ad p̃m...

De p̄destinatōe dīna. Fo. xxv.

rio naturalis nō substrahit̄ rebus. ita nec ista altioris ordinis motio. sed sp̄ pulsar̄ creaturā rōnālē viarri cē ad hūc finē sup̄naturalē. Ex q̄b̄ p̄z veritas totius p̄pōnis

ap̄o
kv4

Nicet nullius p̄destinati p̄pter diuinā motiōnē. voluntas est necessitata. attamē cū inlibet p̄destinati sua p̄destinatio infallibiliter est certificata

Quod p̄pōnis veritas q̄ ad p̄mā eius partē in p̄tib̄ euidēt̄ est declarata. Sequūda vero ps partē ex auctoritate Ap̄li 2° ad Thimothēū 2° dicitis firmū firmamētum dei stat habēs signaculū h̄ nouit dñs q̄ sunt eius. vbi inuūit q̄ natura p̄destinatōis electorū est firmū stās fundamētū. et Barthel vicēsimō 4° dī: Surgēt pseudo ch̄rist̄ pseudo prophete z dabūt signa magna et prodigiā. ita vt in errore inducant̄ si fieri p̄t etiā electi. In q̄b̄ verbis similiter inuūit firmā certitudō p̄destinatōis. Et glosa ad romanos octauo dī: P̄destinatio est p̄scia z p̄paratio beneficiorū. q̄ certissime liberant̄ quicūq̄ literā. vtz hec materia sup̄ficiet̄ vidēt̄ plana. tamē introitus visitata inuenit̄ difficilis z p̄plexa. Merito q̄dē dicit̄ nanq̄ ē. q̄ voluntas remanet̄ libera siue uo ueat̄ motōe sufficēte siue efficacē. z q̄ libet̄ arbitriū p̄tingēt̄ stectur ad vtrūq̄ oppositorū nō vidēt̄ se cōpati talis p̄tingētia libertatis z infallibilis euentus p̄destinatōis. Gratia igitur amplioris declaratiōis est aduertēdū. q̄ aliqui effectus vēdicar̄ sibi euentū infallibilē ex necessitate vnius cause determinate. vt puta ortus solis infallibiliter euent̄. q̄ motus celi nō potest impedi

ri q̄ quē sit ortus solis. Est autē alius effectus qui cōparatus cūlibet pluriū suarū causarū sigillatim. neq̄ fortiri infallibilitatē. nam quelibet talium causarū fm se deficere p̄t. tamē pensatis collectiue omnib̄ causis tali effectui deputatis. effectus ip̄e euentū vendicat̄ infallibilē. hui⁹ exemplū refert̄ p̄suaur̄ de p̄tinuatiōe speciei humane. talis em̄ p̄tinuatio ē infallibilis si comparetur ad omnia indiuidua speciei humane in qua si vnū indiuiduū non generat̄ aliud generat. z si vnū morit̄ aliud sup̄uiuit. Si h̄o fiat p̄p̄atio ad aliq̄ duoyel tria indiuidua tūc necessitate nō haberet̄ p̄ariformit̄ diligēs lector p̄p̄dat in p̄posito. Nā adeptio gl̄ie est final̄ effect⁹ p̄destinatōis ad cui⁹ p̄p̄hensionē de pluri ma p̄ordinat̄ cuiusmodi sunt cōp̄atio voluntarū humane. gr̄a. bona opa. orationes sc̄torū. exhortationes. z exēpla bona. alio modo z ita de q̄simultis alijs. Itaq̄ si p̄destinatio cōparet̄ ad solā volūtatē hominū p̄destinati. vel ad aliq̄d aliorum auxiliorū p̄destinatōis. fm hoc nō vidēt̄ sibi p̄uenire certitudō infallibilis. Si h̄o referat̄ ad totā collectiōez eorū q̄ deus p̄destinat̄ ad p̄sequēdū finē p̄destinatōis tūc fit̄ sibi vēdicat̄ certitudinē. q̄ p̄destinatus si cadat. aut p̄ p̄ces istorū. aut exhortatiōes. aut exēpla aut q̄d pot̄ est diuina inspiratiōe respicit̄. z ad finem p̄uenit. nec obstat̄ q̄d Apocalipsis terciō dī: Tene q̄d habes ne coronam tuam accipiat̄ aliter. Nā aliqui nō p̄destinati frequenter sunt in gratia. quib̄ pro tūc debetur corona glorie. s; q̄ nō perseuerant. alius qui est p̄destinatus forsitan nō existens in gratia recuperat̄ gratiam. z sic dicitur accipere alterius coronā. **H**e dum autē

c ij

Tractat' mgrī Hērici Bozychū

p̄destinatio cuiuslibet ē fixa ⁊ certa
quāmo oīm p̄destinatorū numer' ē
certus. s̄z soli deo cognitus. ⁊ sic p̄z
veritas p̄positionis

ap̄o ¶ Argumēta ex verbis Apli
xviii aut alijs sacre scripture locis
terrore p̄dētia. si sup̄ior re/
miniscamur p̄pōnuz sagittis
paruuloz vidēt cōparāda

¶ Hec p̄pō euidēs sit renouando
ad memoriā argumēta i p̄mio cō
memorata Nā qd̄ apls dr. Nō est
volētis neq̄z curretis s̄z dei miserēs
Rūdem' q̄ apls neq̄z voluit p̄h
excludere p̄cursum n̄re volūtāt' ab
effectu p̄destinatoris. s̄z deo voluit
ascribere p̄ncipalitātē p̄sequēdi te
aritudinis gl̄iam p̄tra q̄sdā hereti
cos asserētēs q̄ nostrū saluari v̄l dā
nari p̄ncipalit' ex nobis depēdet po
ti' q̄s a deo. Rursus qd̄ apls dr.
Cur vult de' miserē ⁊ quē vult in
durat. Rūdet' q̄ in illis p̄bis desi
gnat Apl's q̄ de' q̄sdā p̄destinauit
superogādo grām. alios p̄o repro
bavit volēs ostēdere suā iusticiā. et
minime ill' irogare iniuriā. q̄b' tū
sua p̄ditio est iputāda. Juxta illud
Osee. xiiij. Perditio tua ex te israel
Nā gratuite motōi diuine pulsati
ti noluerūt ap̄ire. neq̄z em̄ obstat q̄
in diuina mēte p̄ordinata ē q̄rūdas
salus. s̄. p̄destinatorū. ⁊ alioz repro
batio. q̄z tal' p̄ordinatio nec i minis
mo derogat libertati volūtatis hu
mane. neq̄z subtrahit gratuitā mo
tionē diuinā sufficere ad iustionis
grē p̄parationē. Silt nō obuiat illis
allegatiū ex Joāne Nemo p̄r veni
re ad me nisi p̄r me' traxerit eum.
Aut etiā illis allegatiū ex eccl'astico
Nemo corrigit eū quē de' despiciat
Nā in illis s̄z s̄z p̄bis designat
necessitas iterioris diuine motōis
p̄ncipalit' opantis ad effectū p̄desti

natōis. quēadmodū apls dr. Pau
l' plārat. Apollo rigat. s̄z de' icremē
tum dat. Q̄ya ergo in ip̄o charis
simi audietes nullos nisi a deo pre
destinatos fore saluādos. nō despe
rem'. nō a bonis opib' remissi des
sistam'. s̄z gratuite motōi diuine to
tis nisi' nos h̄gilem'. q̄z h̄uilib'
de' dat grām p̄ quā ip̄o nos pdu
cēte p̄uenire possum'. ad p̄destina
torū hereditatē. cui' possessionē nos
bis largire dignet' Qui viuūt trin'
et vn' semp in secula b̄ndict'

¶ Explicat tractat' mgrī Hen
rici de Bozychū de p̄destinatioe et
reprobatioe diuina q̄ arcē plecto
anim' h̄uan' fumb' p̄p̄litanis in
ordinare p̄cipital' rēlarat. ⁊ ab oī
dubio scrupuloso q̄z facillē literat'

¶ Tractat' mgrī Hērici Bo
rychū de effectib' salutariferis Eu
charistie ad laudē b̄ndicere trinitatē
teateq̄z Marie sp̄z p̄ginis ac totū
curie celestis.

Euo

tus ac p̄funde
litterature reli
giosus q̄dam
aim dudu' in
clinatū puoca
uit ad materi
am nedū cordiale. quāmo sacerdos
tō' ineffabiliter saluare. q̄ magis
ad et' frequētiā detant flagrare. q̄
effect' salutariferos eucharistie p̄cer
nit' q̄z seq̄t in hunc modū Cū ob
latio facta a sacerdote rēp̄sentat il
lā quā dñs obtulit i cruce p̄ oib' si
ne p̄sonaz acceptōe. cur nō silt faci
endū sit a sacerdote. Aut q̄s esse
et' sacramēti etiā q̄ ad sacrificiōes
sit finit' eū ea sit in sacro altaris cor
poris ⁊ sanguinis xp̄i q̄ in cruce fir
it i suba. Idēz nūc i sacro qd̄ i cru